

ARVIOINTI JA OPETUKSEN YKSIÖLLISTÄMINEN SEKÄ OPPIMISTA TUKEVA PALAUTE

4.2.2019

sanna.oinas@helsinki.fi
ninja.hienonen@helsinki.fi

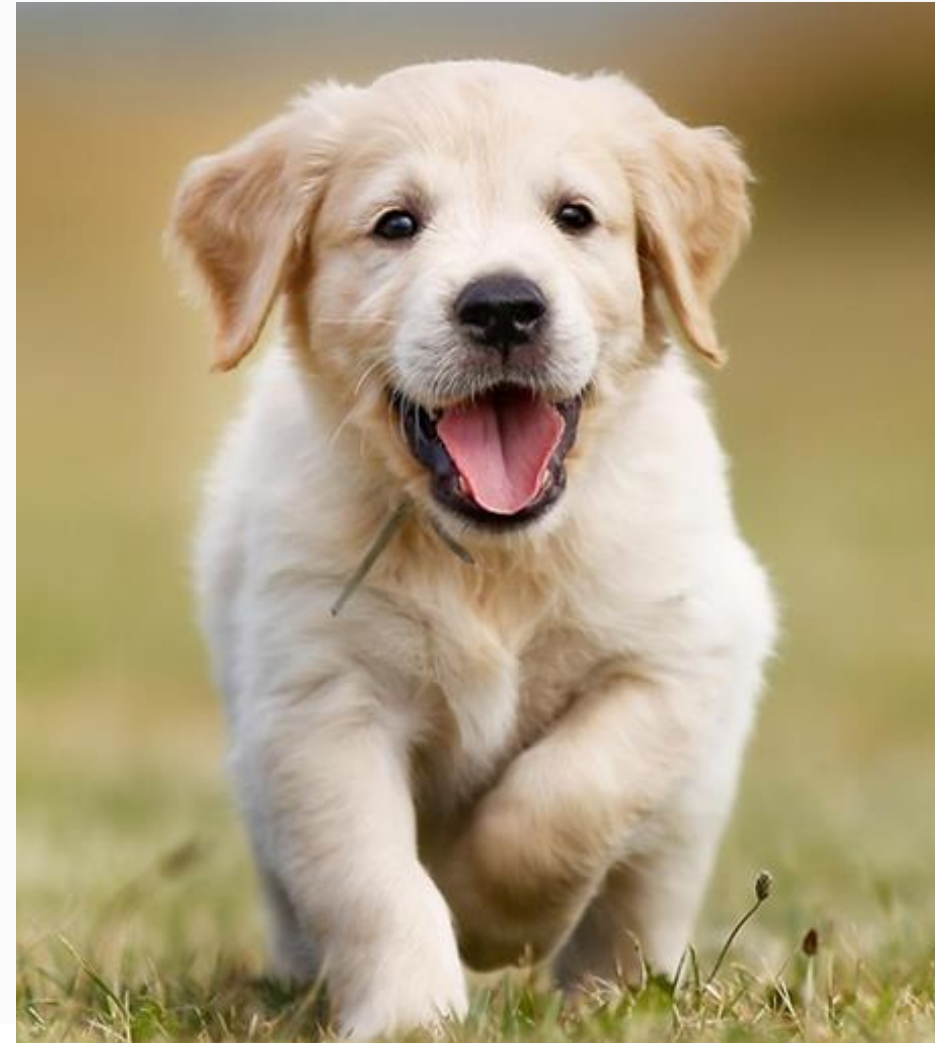

Ensimmäisen luokan alkaessa lähes jokainen 7-vuotias on innokas ja uskoo kykenevänsä oppimaan asian kuin asian.

Kolmanteen luokkaan mennessä tilanne muuttuu.
Pohdi, mitkä tekijät selittävät muutosta?

LÄHTÖTASO JA TAVOITTEET

TÄMÄN TUNNIN AIKANA KÄSITELTÄVÄT AIHEET = *Minne olen menossa?*

- Käsitteet: oppilaan arviointi, oppimisen arviointi, palaute

Mitä on arviointi?

Pohdi, mitä eroa on oppilaan arvioinnilla ja oppimisen arvioinnilla.

Miten määrittelisit nämä käsitteet?

ARVIOINNIN KOLME OSA-ALUETTA

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014:

1. Oppimisen arviointi

- oppimisprosessin aikana annettava ohjaava arviointi
- tietojen ja taitojen lisäksi myös arvot ja asenteet
- Sisältää osaamisen tason, opinnoissa *edistymisen* ja **palautteen** antamisen
- Suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja aiempaan osaamiseen

2. Oppilaan arviointi

- Osaamisen tason ja opitun arvioiminen → arvosana

3. Palaute → Arvioinnin pedagoginen tehtävä: kannustava palaute virheiden korostamisen sijaan

- Opettajan toiminta
 - Kaikki toiminta, katseet, ilmeet, eleet, puoleen kääntyminen, selän kääntäminen jne. vaikuttaa osaltaan siihen, minkälaiseksi oppilas kokee itsensä oppijana..

Oppimisen arviointi = opinnoissa edistymisen arviointi + osaamisen tason arviointi + palautteen antaminen niistä.
Edistyminen = oppilaan aiempi osaaminen + asetetut tavoitteet.
Osaamisen taso = oppilaan eri tavoin osoittama osaaminen suhteessa asetettuihin tavoitteisiin + oppilaan suoritusten monipuolinen arviointi.

Ouakrim-Soivio, 2015, s.38

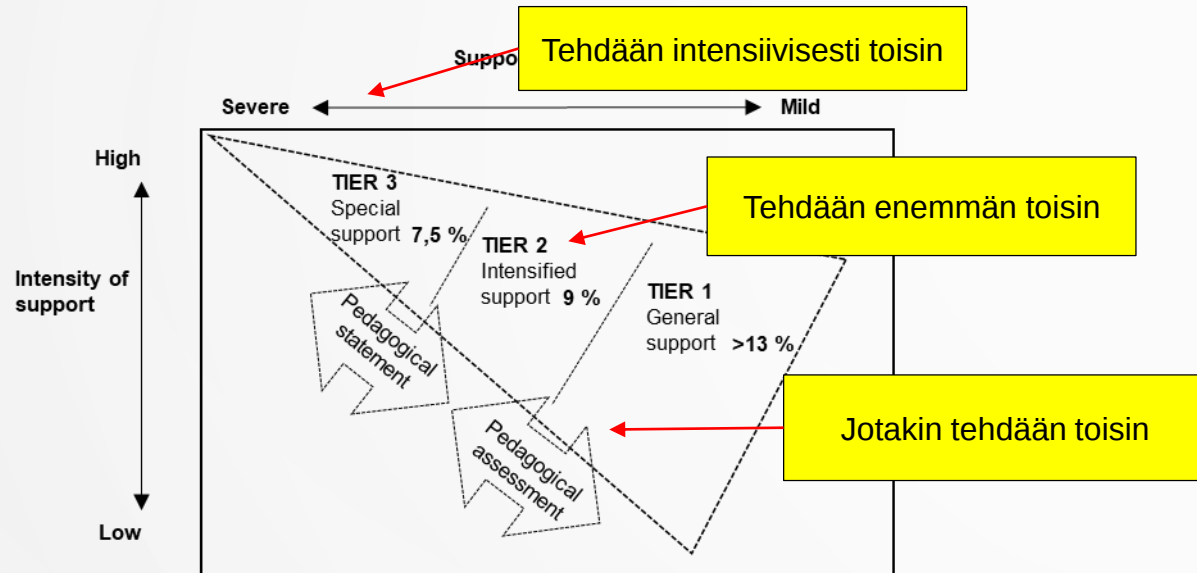
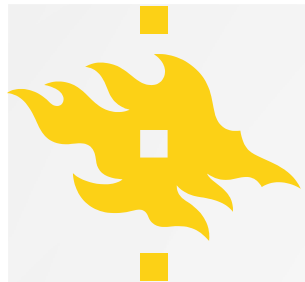

Miten arvionnilla tuetaan yksilöllisiä eroja oppimisessa?

MONIPUOLINEN ARVIOINTI

- Monipuoliset arviointimenetelmät ja erilaiset mahdollisuudet osoittaa osaaminen (OPS, 2014)
 - Erilaisia tapoja ja useita mahdollisuuksia osoittaa osaaminen
 - Yksin, pareittain, ryhmässä
 - Kirjallisesti, suullisesta, portfolioilla, toiminnallisesti
- Tehostettu tuki ja oppimissuunnitelma & Erityinen tuki ja HOJKS
 - Oppimisen arvioinnissa käytettävät menetelmät joiden avulla oppilas voi osoittaa osaamistaan hänelle sopivin tavoin

- Jatkuva tuen tarpeen havainnointi ja *arviointi*

"On huolehdittava oppilaan mahdollisuuksista saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa sekä tuettava oppilaan myönteistä käsitystä itsestään ja koulutyöstä." OPS, 2014

Lintuvuori, Tulossa; Perusopetuslaki, 628/1998; OPS 2014; SVT 2017; Hautamäki 1996; Jahnukainen 2012; Jahnukainen & Hautamäki 2015)

TEHOSTETUN JA ERITYISEN TUEN PIIRISSÄ OLEVAT OPPILAAT

Yksilölliset erot oppimisessa:

- Oppilaat oppivat eri tavoin
- Työskentelevät eri tavoin
- Osoittavat edistymistä ja osaamista eri tavoin
- Tarvisivat eri tavalla aikaa ymmärtääkseen tehtävänannon ja suorittaakseen tehtävän
- Esteettömyys, apuvälineet

OPISKELUN ERITYISET PAINOALUEET

- Tarvittaessa tehostetun ja erityisen tuen yhteydessä, *ennen* oppiainemäärien yksilöllistämistä (erityinen tuki)
- Tavoite auttaa oppilasta oppimaan oppiaineen kannalta kaikkein keskeisimmät ydinsisällöt – karsiminen ja painotus
- Muodostetaan oman vuosiluokan yleisten tavoitteiden ja sisältöjen perusteella
- Oppilaan tietoja ja taitoja arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin
- Haasteet
 - Ei madalleta tavoitetasoa liikaa
 - Etenkin erityisen tuen vaiheessa tavoitteiden asettaminen ryhmätasolla (esim. käytössä olevan oppikirjan mukaan) niin, että yksittäisen oppilaan näkökulmasta tavoitteet ovat liian matalalla

OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

- Erityisen tuen kohdalla mahdollista, määrätään erityisen tuen päätöksessä
- HOJKSiin kirjataan
 - luettelo niistä oppiaineista, joissa oppilaalla on yksilöllistetty oppimäärä
 - yksilöllistettyjen oppiaineiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt
 - yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeltavien oppiaineiden arviointi suhteessa HOJKSissa määriteltyihin yksilöllisiin tavoitteisiin ja sisältöihin
- Tavoitteet ja sisällöt johdetaan oppiaineen luokka-asteen yleisistä tavoitteista ja sisällöistä, tarvittaessa alempien luokkien tavoitteita ja sisältöjä voidaan soveltaa
- Voidaan käyttää sanallista arviointia kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla
- Oppiaineen numeroarvosana ja sanallinen arvio merkitään tähdellä (*)

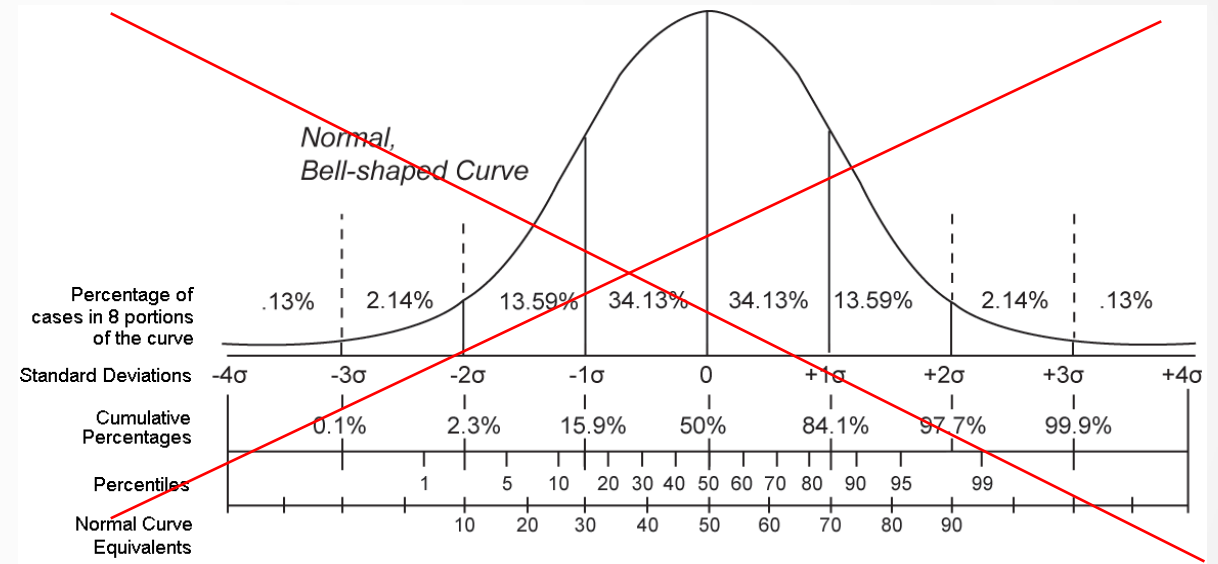
SELKEÄT TAVOITTEET

- Yleiset (ryhmätasoiset) ja yksilöllisesti asetetut tavoitteet, oppisisältöihin, toimintaan ja käyttäytymiseen liittyen
 - Lukuvuosi
 - Jakso, kurssi tms.
 - Viikko
 - Päivä
 - Oppitunti
 - Tehtäväkohtaiset tavoitteet
- Oppilaiden ja vanhempien tietoisuus tavoitteista ja niiden saavuttamisesta?

SUHTEELLINEN ARVIOINTI

- Vanha tapa, joka elää vieläkin?
- Vaikka, Opetussuunnitelman (2014) yleisten arviointiperiaatteiden mukaan: “Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa”.
- Normaalijakauma-ajattelu
 - Miten käy miten isommassa ryhmässä, jossa myös tuensaajia?
 - Tai miten pienessä, esim. tuensaajista pääosin muodostetussa ryhmässä?

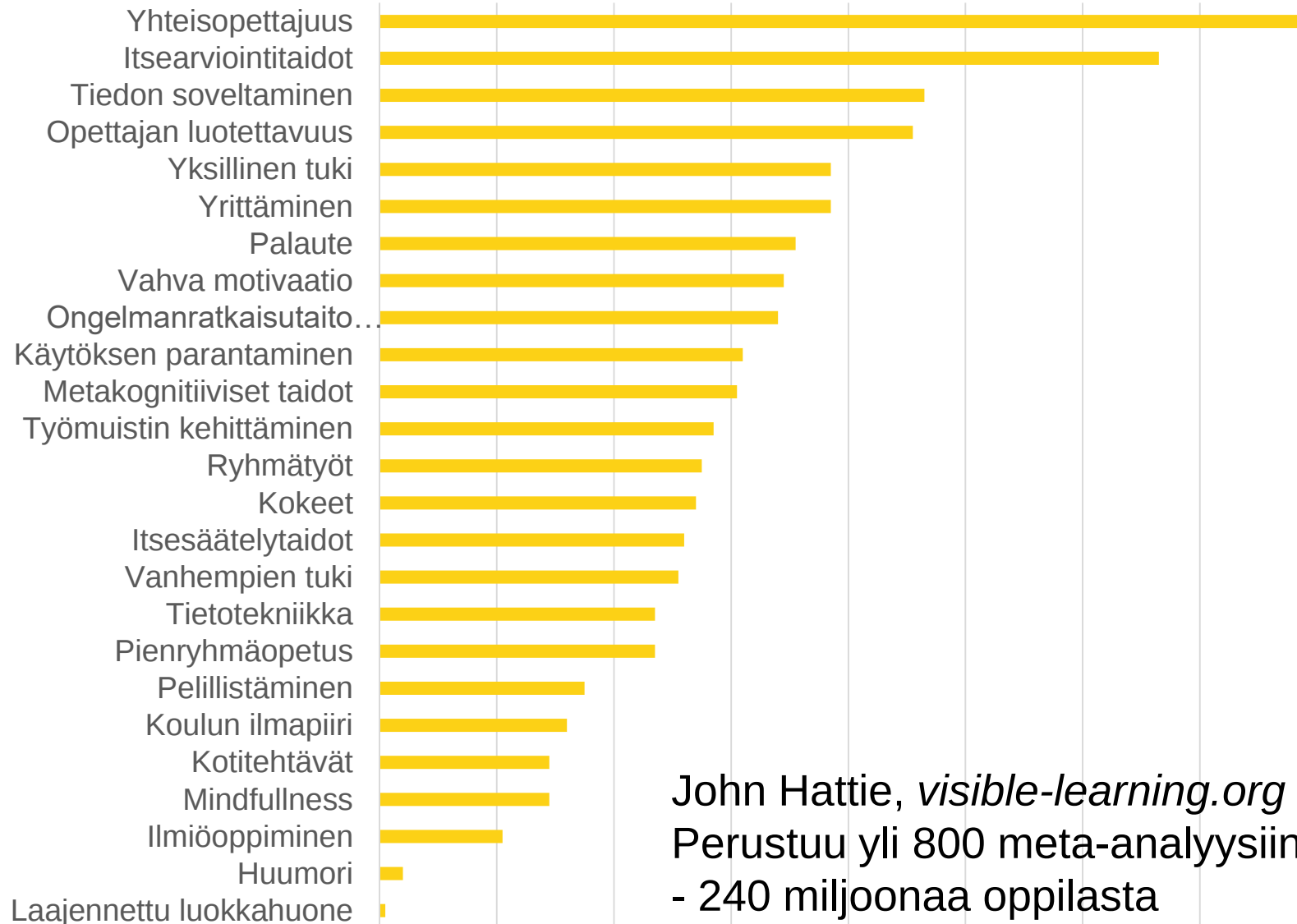
Miten olen etenemässä?

Oppimisen arviointi ja palaute

Vaikutus oppimiseen:

John Hattie, *visible-learning.org*
Perustuu yli 800 meta-analyysiin
- 240 miljoonaa oppilasta

Tavoitteet

Mitä seuraavaksi?

Miten olen etenemässä?

Minne olen menossa?

Nykyinen ymmärrys
Suoritustaso

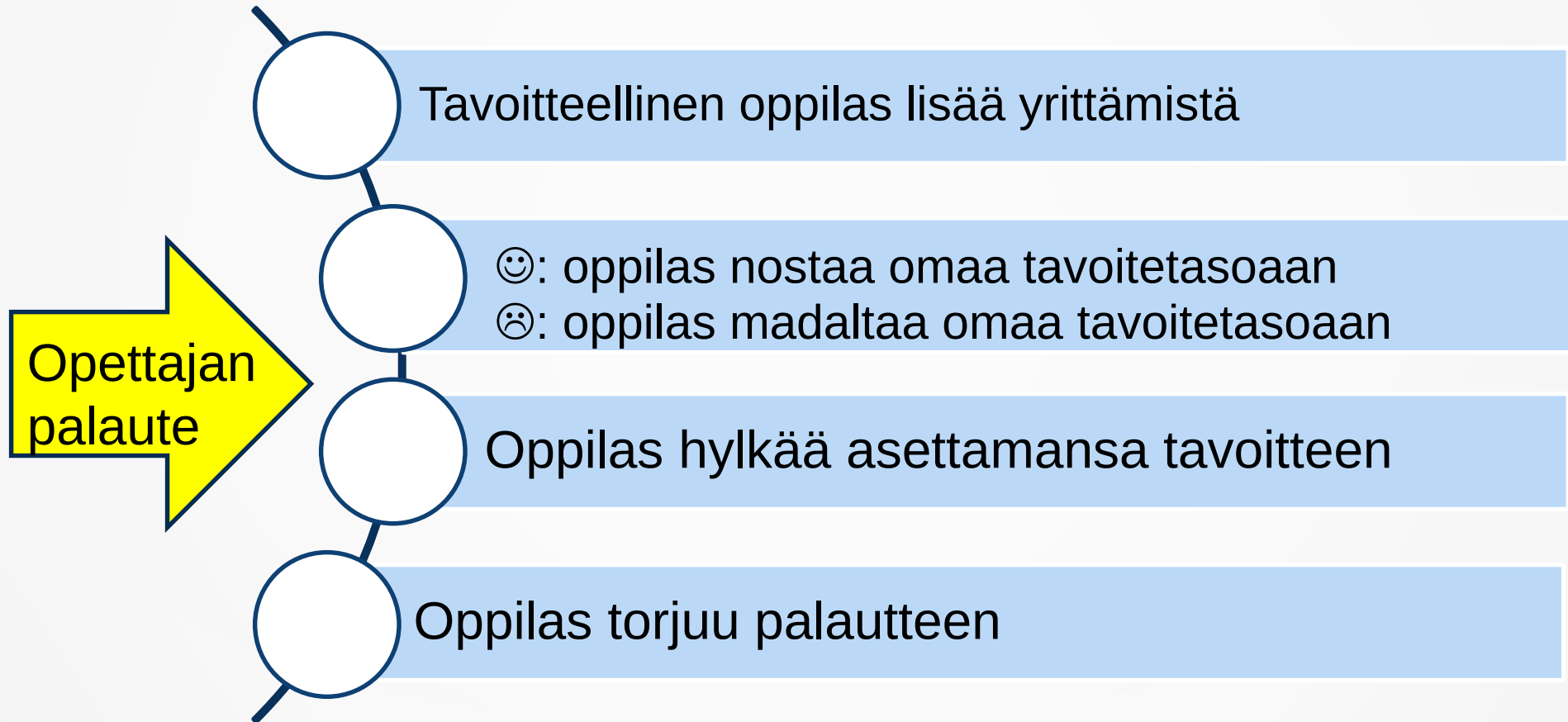

MITÄ PALAUTTEESTA TIEDETÄÄN?

- Sekä myönteinen että kielteinen palaute voivat olla niin hyödyksi kuin haitaksi (mm. Dweck & Master, 2009; Ryan & Deci, 2009; Pekrun ym. 2014; Kluger & DeNisi, 1996)
- Persoonaan kohdistuva palaute vaaraksi oppimiselle ja itsetunnolle (mm. Dweck & Master, 2009)
- Tärkeiksi koetuilta aikuisilta saadut ristiriitaiset viestit aiheuttavat hämmennystä ja ovat haitaksi itsetunnolle (Harter, 2012)
- Prosessiin kohdistuva palaute (voi) edistää oppimista (mm. Dweck & Master, 2009; Hattie & Timperlay, 2007; Pekrun ym. 2014)
- Palaute on tehokkainta, kun oppilas itse sitä pyytää oppimisprosessilleen sopivassa kohdassa. (Butler & Winnie, 1995)
- Anna palautetta ymmärrettävästi ja tarkasti (Hattie & Timperlay, 2007)
- Viitoita tietä eteenpäin, Feed forward! Feed Up! (Hattie & Timperlay, 2007)
- Tunne oppilaasi! (Tennant ym. 2015)

Oppilaan selviytymisstrategiat (Kluger & DeNisi, 1996)

Työskentelytaitoja vai käyttäytymistä?

s.49-50: Työskentelyn arviointi on osa oppiaineissa tehtävää arviointia ja arvosanan muodostamista.

Opetuksessa tuetaan oppilaiden itsenäisen ja yhdessä työskentelyn taitoja.

Työskentelytaitoihin sisältyvät myös taito suunnitella, säädellä ja arvioida omaa työtään, taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa.

s.50: käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.

Käyttäytymisen arvioinnissa erityisen tärkeä on huolehtia, että arviointi ei kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin eikä muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä se vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Minkälaisia ajatuksia palautteet herättävät vastaanottajassa? Miten kannustaa ja olla realistinen?

Hyvä käytös

Kurssi: ÄI3

Opettaja: @WILMAMERKINNAT

Sovimme Emilian kanssa, että hän saa positiivisen merkinnän, mikäli pystyisi olemaan hiljaa edes yhden minuutin. Suu tuntuu käyvän nopeammin, mitä keksii edes sanottavaa.

Muu merkintä: Epäasiallinen käytös

Huomioita: Antti arveli tunnin lopussa, että koulun älytaulu ei ehdi käynnistyä ennen tunnin loppumista ja että voisimme lähteä kotiin. Tokaisin Antille, että tauluhan käynnistyy nopeammin kuin Antin mopo, mistä Antti suivaantui niin että lähti pari minuuttia etuajassa kiroillen ja keskisormea näyttäen luokasta. Ilmeni, että Antilla on ollut ongelmia moponsa kanssa ja luokkakaverit ovat keljuilleet hänelle siitä. Minulla ei ollut tietoa mopo-ongelmista - jos olisi ollut, olisin jättänyt oman kommenttini sanomatta. Joka tapauksessa keskisormen näyttäminen opettajalle on epäasiallista. @WILMAMERKINNAT

Kesto: 45

Huomautukset

02.10.2018 14.05

Fysiikka

@WILMAMERKINNAT

Niklas halusi laittaa parinsa lihamyllyyn ja syödä hänet, toistuvasti. Pari ei suostunut. Saahan Niklas tarpeeksi ruokaa kotona.

kännykän luvat

06.09.2018 09

8s

@WILMAMERKINNAT

Toni näytti kännykältään dildon kuvaa dokumenttikameran kautta koko luokalle. Keskustelimme asiasta ja Toni lupasi, ettei näytä toiste.

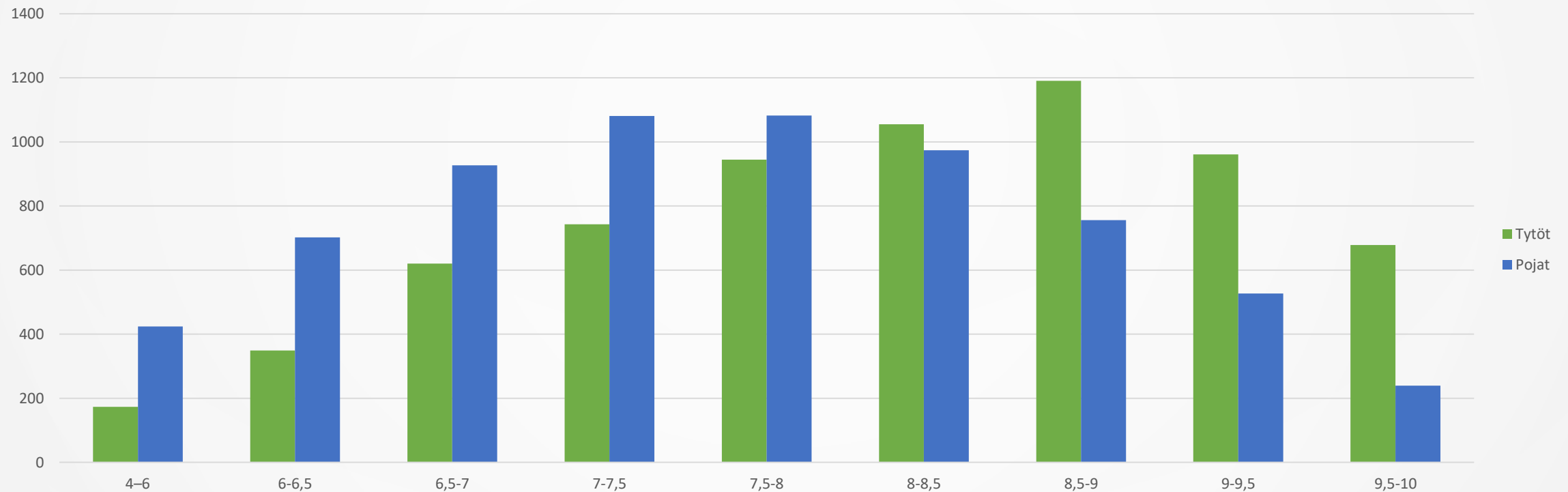
KAKSIJAKOISUUS

- Arvioinnin oltava yhtä aikaa sekä kannustavaa että realistista
- Tarkoituksenmukaiset tavat arvioida opetusryhmän kannalta ja samaan aikaan yksittäisen oppilaan kannalta
- Tehtävä antaa kannustavaa palautetta tavoitteista, jotka oppilas saavuttanut sekä antaa rakentavaa palautetta tavoitteista, joita ei ole vielä saavuttanut
- Tehtävä antaa palautettava yksittäiselle oppilaalle ja samalla kuvata arviointitietoa tarvitseville oppilaan edistymistä ja suoritustasoa

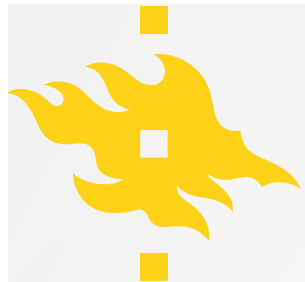

METROPOLIALUEELLA KEVÄÄLLÄ 2014 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN HAKENEET 13 500 OPPILAIKEN KESKIARVOT (KUPIAINEN, 2016)

- Selviä oppiaineiden mukaisia eroja arvosanoissa (ka 7,47 B1-kieli ja ka 8,21 terveystieto)
- Selviä sukupuolen mukaisia eroja arvosanoissa

Tyttöjen ja poikien kaikille yhteisten lukuaineiden arvosanat perusopetuksen päättötodistuksessa

Mitä seuraavaksi?

TEHTÄVÄ

- Valitse yksi oppiaine ja tutustu perusopetuksen opetussuunnitelman kriteereihin arvosanalle 8.
- Miten muodostat päättötodistuksen arvosanan tehostetun tuen oppilaalle (jolla on lukemisen ja kirjoittamisen haasteita), joka toistuvasti häiritsee oppituntia ja unohtaa tehdä läksynsä? Perinteisistä kokeista oppilas on saanut vuoden aikana arvosanat 5+, 7-, 8- ja 8+. Perustele!
- Onko kyse oppimisen vai oppilaan arvioinnista?
- Ota huomioon, että opetussuunnitelma on laintasoinen asiakirja, jonka arvot nojaavat lastenoikeuksien sopimuksen periaatteeseen lapsen edun ensisijaisuudesta.
- Muista, että käytös ei saa vaikuttaa oppiaineen arvosanaan, mutta työskentelytaidot huomioidaan.